

Sol Blek

**LEKCIJE IZ
UBIJANJA**

Prevela
Dijana Radinović

■ Laguna ■

Naslov originala

Saul Black

THE KILLING LESSONS

Copyright © Glen Duncan 2015

Translation copyright © 2015 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

LEKCIJE IZ UBIJANJA

PRVO POGLAVLJE

Istog časa kad je izašla iz tople kuhinje što je mirisala na kolače i u zadnjem hodniku ugledala dva muškarca kojima se sa čizama topio sneg, Rouina Kuper je tačno znala šta je to: njena greška. To što godinama nije zaključavala vrata i prozore, što je ostavljala ključ u kolima, što nije verovala da će se išta slično ovome ikad desiti, to što se godinama osećala bezbedno – sve je to bila laž koju je iz gluposti sebi govorila. I još gore, laž za koju je bila dovoljno glupa da u nju poveruje. Na kraju ispadne da ti čitav život nije ništa drugo do čekanje da se suočiš sa sopstvenom neizmernom glupošću. Jer evo je sad, na kilometar i po od najbližeg suseda i na pet kilometara od naselja (Elinson u Koloradu, 697 stanovnika), sa trinaestogodišnjim sinom na spratu, desetogodišnjom ćerkom na tremu pred kućom i s dva muškarca u hodniku u dnu kuće, jedan ima pušku, drugi dugo sečivo koje ju je čak i u ovako opasnom trenutku navelo da pomisli *mačeta*, premda je to bilo prvi put da je vidi uživo, a ne samo na filmu. Kroz otvorena vrata iza njih videlo se da sneg i dalje veje u kasno popodne, lep spram tamne obline šume. Do Božića je ostalo još samo pet dana.

Snažno je osetila prisustvo svoje dece i živo ih zamislila. Džoš leži na nenameštenom krevetu sa slušalicama na ušima. Nel u crvenoj zimskoj jakni stoji i posmatra sneg i zamišljeno gricka čokoladne korpice s puterom od kikirikija koje je iskamčila pre manje od deset minuta. Kao da je neki nevidljiv nerv povezivao oba deteta s njom, s njenim pupkom, s njenom matericom, s njenom dušom. Jutros joj je Nel rekla: Onaj Stiven Tajler liči na pavijana. Umela je da dođe i izjavi tako nešto bez ikakvog povoda. Kasnije, posle doručka, Rouina je čula Džoša kako kaže Nel: Hej, vidiš ono? To je tvoj mozak. „Ono“ je, znala je Rouina, bilo nešto poput kukuruzne pahuljice ili kuglice od sline. Njih dvoje su se večito nadmetali da pronađu nešto malo ili gadno i kažu onom drugom da mu je to mozak. Pomislila je kako je blagoslovena što joj se deca ne samo vole već se i lepo slažu, mada to ne bi priznali. Pomislila je koliko toga divnog u životu ima dok joj se telo praznilo, a prostor oko nje obrušavao na kožu kao jato muva, i osetila je kako joj se suva usta otvaraju i iz njih navire vrisak...

ne vrišti...

ako Džoš bude ćutao a Nel ostane...

možda samo silovanje o bože...

šta god da oni...

puška...

Puška joj je zaključana u plakaru pod stepenicama, a ključ je na svežnju u njenoj tašni, a tašna joj je na podu spavaće sobe, a spavaća soba je predaleko.

Treba samo da izdržiš. Po svaku cenu...

Međutim, onaj krupniji je prišao tri koraka i kao na usponom filmu, kako se Rouini učinilo (imala je vremena da oseti ustajao miris znoja, mokre kože i neoprane kose, da vidi sitne crne oči i veliku glavu, pore oko nosa), zamahnuo kundakom i zveknuo je posred lica.

* * *

Džoš Kuper nije ležao na krevetu, ali jeste imao slušalice na ušima. Sedeo je za pisačim stolom sa električnom gitarom skvajer stratokaster (polovna, iBej, dvesta dvadeset pet dolara, morao je da priloži pedeset dolara koje mu je baba poslala pre tri meseca za rođendan da bi obrlatio mamu) priključenom na malo kućno pojačalo i pratio uputstvo sa Jutjuba – *Kako da odsvirate „Rain song“ od Led Cepelina* – trudeći se da ne misli na porno-snimak koji je pre tri dana video kod Majka Vejnrajta na kome dve žene – starija rido-kosa sa zelenom senkom za oči i mlađa plavuša koja je ličila na Saru Mišel Gelar – jedna drugoj mehanički ližu genitalije. Ženska šezdesetdevetka, kazao mu je Majk žustro. Za minut će preći na bulja uz bulju. Džoš nije imao pojma šta to „bulja uz bulju“ uopšte može da bude, ali je preplavljen sramom znao da šta god to bilo želi to da vidi. Majk Vejnrajt je bio godinu dana stariji od njega i znao je sve o seksu, a roditelji su mu bili toliko čudni i uvrnuti da se nisu setili da mu na kompjuter postave roditeljsku zaštitu. Za razliku od Džošove mame, koja ju je postavila jer je to bio uslov da uopšte dobije kompjuter.

Kad god bi se setio one dve žene, digao bi mu se. I upravo je zato i pustio snimak na Jutjubu da to izbegne. Nije hteo da drka. Osećanje koje bi ga posle obuzelo deprimiralo ga je. Težina u rukama i dosada na licu ozlovoljile bi ga, pa bi praskao na Nel i mamu.

Prisilio se da se vrati Cepelinima. Pesma *Rain song* ga je zbunjivala sve dok mu internet nije kazao da nije odsvirana u standardnom tonalitetu. Kad je promenio tonalitet (D-G-C-G-C-D), sve mu se odjednom otvorilo. Bilo je nekoliko baš gadnih akorda u uvodu, ali to je samo stvar vežbe. Još nedelju dana i skinuće je.

* * *

Nel Kuper nije bila na tremu. Bila je kod ivice šume u dubokom snegu i posmatrala ušatog jelena udaljenog tek pet-šest metara. Bila je to zapravo košuta. Sa onim crnim očima i dugim trepavicama što izgledaju kao da su veštačke. Bliže od pet-šest metara ne možeš ni da im prideš. Nel je ovu košutu hranila već nekoliko nedelja, bacala joj sačuvane ogriske od jabuka i šake oraha i suvog grožđa koje je krišom uzimala iz maminog kredenca. Košuta ju je znala. Nije joj nadenula ime. Nije joj se obraćala. Više je volela ove tihe snažne susrete.

Skinula je rukavice, pa zavukla ruku u džep da uzme dopola pojedenu jabuku. Narukvica koju joj je majka poklonila za deseti rođendan u maju belasala se od odsjaja sa snega. Srebrno lanče o kome visi tanan zlatan zec u trku, iz profila. Nekad je bila prababina, pa babina, pa mami-na, a sad je njena. Rouinini preci s majčine strane došli su iz Rumunije. Po starom predanju, nekada davno ljudi su se bavili čarobnjaštvom, a zec je bio amajlija za bezbedno putovanje. Nel je oduvek obožavala tu narukvicu. Jedna od njenih najranijih uspomena jeste ta kako je vrti na majčinoj ruci dok blista na suncu. Zec je imao neki sopstveni daleki život, premda mu je oko bilo tek bademasta rupa u zlatu. Nel to nije očekivala, ali uveče na njen rođendan, pošto su svi pokloni odavno već bili otvoreni, mama je došla u njenu sobu i stavila joj je oko leve ruke. Sad si dovoljno velika, kazala joj je. Dala sam da se skrati. Nosi je na levoj ruci da ti ne smeta dok crtaš. I nemoj da je nosiš u školu, važi? Ne želim da je izgubiš. Ostavi je za vikende i praznike. Nel se iznenadila, a preplavili su je i ljubav i tuga u isti mah kad joj je majka rekla „sad si dovoljno velika“. Tako joj je majka

delovala staro. I usamljeno. I jedna i druga ponovo su snažno osetile odsustvo Nelinog oca. Nel na to obuze nežnost prema majci, koja se, shvatila je to s užasnom jasnoćom, sama hrabro nosila sa svim onim uobičajenim stvarima – da vozi Džoša i nju u školu, da kupuje, sprema ručak – pošto je tata umro.

Sad kad je pomislila na to, rastužila se. Rešila je da više pomaže majci. Daće sve od sebe da radi po kući, a da joj se to ne kaže.

Košuta je bojažljivo prišla, onjušila mesto gde je ogrizak od jabuke pao, pa naglo uplašeno podigla glavu, a one ogromne uši (zato ih i zovu ušati jeleni) trzale su joj se lepećući poput ptičjih krila. Šta god da je životinja čula, Nel nije. Za nju je šuma i dalje bila samo veliko, blago, tiho prisustvo. (Neutralno prisustvo. Neke stvari su na tvojoj strani, neke nisu, a neke nisu ni jedno ni drugo. To se kaže *neutralan*, rekao joj je Džoš. U svakom slučaju grešiš: stvari su samo stvari. One nemaju osećanja. Ne znaju čak ni da postojiš. Džoš je u poslednje vreme počeo da govori takve stvari, mada Nel ni na tren nije verovala da on stvarno tako misli. Jedan deo njega udaljavao se od nje. Ili je pre on primoravao sebe da se od nje odalji. Mama joj je kazala: Samo imaj strpljenja, dušo. To ti je pubertet. Kroz koju godinu bićeš verovatno gora od njega.) Košuta je bila napeta, osluškivala je nešto. Nel se zapitala da to nije onaj tajanstveni matorac iz brvnare preko klisure.

Tajanstveni matorac zvao se Anđelo Grir, kako su saznali iz priče što se pronela mestom. Pojavio se pre nedelju dana i uselio u napuštenu kuću iznad mosta, na kilometar i po istočno od Kuperovih. Došlo je do rasprave sa šerifom Herlijem, koji je rekao da ga je baš briga što brvnara *zakonski* pripada gospodinu Griru (nasledio ju je pre mnogo godina

kad mu je otac umro) i da ne dolazi u obzir da kolima pređe preko mosta. Most nije bezbedan. Most je zapravo već više od dve godine zatvoren za saobraćaj. Njegova popravka nije prioritetna pošto je koliba jedina kuća u krugu od trideset kilometara sa te strane klisure, a toliko je dugo bila napuštena. Za saobraćaj preko reke Lup koristi se most malo južnije, preko kog se izlazi na auto-put 40. Gospodin Grir se na kraju dovezao kolima do zapadne strane mosta i peške odvuкао namirnice do brvnare. Ni to ne bi trebalo da radi, kazao je šerif Herli, ali je na tome ostalo. Nel još nije videla gospodina Grira. Ona i Džoš su bili u školi kad se provezao pored njihove kuće, ali sigurno će uskoro ponovo morati u naselje. Kako mama kaže, u brvnari nema ni telefona. Kad je Sejdi Pinker navratila prošle nedelje, Nel ju je čula kako kaže: Šta li kog đavola traži tamo?, na šta je Rouina odvrtila: Bog sveti zna. Hoda pomoću štapa. Ne znam kako će se snaći. Možda je otišao tamo da pronade boga.

Nel je pretražila džepove, ali u njima više nije bilo ni oraha ni suvog grožđa. Košuta je đipila i pobjegla.

U kući je pukla puška.

DRUGO POGLAVLJE

Nel je potrčala.

Govorila je sebi da to nije puška.

A znala je da jeste.

Tlo pod njenim nogama bilo je kao odlomljena santa leda koju jaka struja odnosi dok ona trči ka kopnu. Krv joj je navrla u lice i slila joj se u šake. Vazduh je bio nekako živ i uskomešan kao da je pun čestica što šapuću. Detalji su bili novi i prenaplašeni: škriput snega; miris tek ispečenih kolača iz kuhinje; zamršeni čvor na hrastovom parketu; Džošove bordo starke kod vrata dnevne sobe, svetlost prodire kroz rupice za pertle.

Njena majka je ležala na boku u dnu stepenica. Oko nje lokva krvi, tamna i sjajna kao rubin. Suknja joj je bila podignuta, a gaćice su joj visile oko levog članka. Kosa joj je bila čudna. Oči su joj bile otvorene.

Nel je imala osećaj kao da je naduta i da lebdi. Ovo je san iz kog će se naterati da se probudi. Praćakaš se pod vodom i zadržavaš dah dok se s mukom probijaš ka površini što se tek nazire, a onda izbiješ na sladak vazduh. Samo, ona se

praćakala i praćakala, ali površine nije bilo, nikakve jave da se u njoj probudi. Jedino spoznaja da je svet planirao ovo celog njenog života i da je sve ostalo bilo samo trik da je zavarala. Kuća, koja joj je oduvek bila prijatelj, bila je bespomoćna. Kuća nije mogla ništa sem da posmatra u bolnom šoku.

Majčine gole noge polako su se pokretale u krvi. Nel je poželela da ih pokrije. Bilo je užasno, majčina bela zadnjica i leva butina sa šaricama proširenih vena tako otkrivene nasred hodnika. Usne su joj uobličavale *mama... mama... mama...*, ali nikakav zvuk nije izlazio iz njih, samo grub dah, čvrst i prevelik za njeno grlo. Majka je trepnula. Pokrenula ruku kroz krv i prinela prst usnama. *Pst!* Taj je pokret ostavio uspravnu crvenu crtu nalik karminu na usnama gejša.

„Mama!“

„Beži“, prošaputala je majka. „Još su ovde.“

Kapci su joj zatitrali i spustili se. To je podsetilo Nel na ono kad jedna drugu golicaju trepavicama po obrazu.

„Mama!“

Majčine se oči otvoriše.

„Trči kod Sejdi. Biću ja dobro, ali ti moraš da bežiš.“

Sa sprata se čulo pomeranje nameštaja.

„Odmah!“, prosiktala je. „Odmah idi! Brzo!“

Nešto se pomerilo mnogo bliže. U dnevnoj sobi.

Majka ju je uhvatila za zglob i prasnula. „Smesta beži, Nel. Ne šalim se. Beži ili ću se naljutiti. Idi! Smesta!“

Dok se odmicala od majke, Nel se činilo kao da se koža koja ih povezuje cepa. Uporno je zastajala. U člancima, koljenima i zglačima osećala je užasnu prazninu. Nije mogla da guta. Ali što se više udaljavala, to je njena majka žustrije klimala glavom, *da, da, samo nastavi, dušo, samo nastavi.*

Stigla je do otvorenih zadnjih vrata kad je neki čovek izašao iz dnevne sobe.

TREĆE POGLAVLJE

Imao je bakrenu kosu i masne uvojke što su mu sezali sve do brade obrasle retkim maljama. Blede plave oči podsetile su Nel na streličarske mete. Lice mu je bilo vlažno, a šake prljavih noktiju izgledale su kao da su se prebrzo odmrzle. Tamne zamašćene farmerke i crna štepana jakna s poderotinom na grudima iz koje viri meka siva postava. Sigurno mu smrde noge, pomislila je Nel. Delovao je i napeto i ushićeno.

„Hej, pičko“, sa osmehom je kazao Rouini, „kako se držiš?“
Okrenuo se i ugledao Nel.

Trenutak se odužio čitavu večnost.

Kad se Nel pokrenula, pomislila je na to kako je košuta đipila i pobešla u šumu. Glavu je trgla udesno kao da su je cimnule nevidljive uzde, a onda se izvila i poletela kao da joj je ostatak tela za delić sekunde sporiji, pa mora da sustigne glavu. Tako se ona osećala dok je trčala i osvrkala se, kao da joj je volja malčice ispred nje, izluđujuće joj izmiče, pa se napinje i povlači telo da uhvati korak s njom.

Prostor oko nje bio je težak, morala je da gaca kroz njega. Jednom na plaži, kad su bili na letovanju u Delaveru, stajala

je na prstima u okeanu, do guše u vodi zelenoj kao flaša, a Džoš je povikao: O bože, Nel, ajkula! Tik iza tebe! Brzo! I premda je bila sigurna da je zeza – ili skoro sasvim sigurna – osetila je agoniju težine vode, blage i lukave, što joj se opirala, usporavala je u dosluhu sa ajkulom.

Džoš.

Mama.

Biću ja dobro, ali ti moraš da bežiš.

Biću ja.

Dobro.

„Dobro“ je značilo kasnije, sutra, dane, nedelje i godine, doručak u neurednoj kuhinji, miris tosta i kafe, gledanje televizije uveče, odvoženje u naselje, Sejdino navraćanje, miris majčine pomade za ruke, razgovore poput onih koje su u poslednje vreme vodile kad su razgovarale kao žena sa ženom, nekako...

Nešto je tresnulo iza nje. Osvrnula se ka kući.

Ridokosi čovek podizao se sa poda u hodniku smejući se i rekavši: „Šta koji kurac, kučko...“ A onda je protresao levu nogu da se oslobodi Rouinine ruke što mu se obavila oko članka. Negde duboko u sebi Nel je znala da su to poslednji atomi majčine snage. Bili su to poslednji atomi *njene* snage. A opet iz te iscrpljenosti neki nagon ju je poterao i njene su se noge pokrenule jedva dotičući nabijeni sneg koji su ona i Džoš utabali u šetnjama do šume.

Trčala je.

To joj se činilo nemoguće, bila je tako prazna. Najslabiji vetrić odići će je u vazduh kao jesenji list.

Ali ipak je trčala. Imala je prednost od dvadesetak metara.

Pičko.

Reč je bila tamna i skorena od prljavštine. Čula ju je dotle možda dvaput u životu, nije se sećala gde.

Kako se držiš? Osmeh sa kojim je to kazao značio je da ga ništa neće sprečiti da radi ono što je radio ma šta mu ti rekao. Samo će ga navesti na još.

Želela je da se vrati kod majke. Mogla bi da stane, okrene se, kaže onom čoveku: Baš me briga šta će se desiti, samo me pusti da pokrijem mami noge i zagrlim je. Samo to želim. A onda možeš da me ubiješ. Žudnja da stane bila je tako snažna. Ono kako su se majci kapci spustili i podigli kao da mora vrlo pažljivo na nešto da se usredsredi. To je značilo... to je značilo...

Šuškanje rukava štepane jakne, bat i škripa njegovih čizama po snegu. Bio je vrlo blizu nje. Onih dvadeset metara se istopilo. Kakva je glupača što je pomislila da može da mu pobegne. Duge noge i snaga odraslih. Po prvi put je pomislila: *Nikad više nećeš videti majku. Ni Džoša.* U glavi je čula sopstveni glas kako ponavlja *nikad više nećeš videti majku*, pomešan s onim njegovim *hej, pičko* i majčinim kako recituje *Šume su divne, tamne, guste, al' moram reč da držim, uspem, i milje prođem pre neg usnem...**

Znala je da ne treba da se osvrće, ali nije mogla da se suzdrži.

Bio je nadomak nje, crvene ruke pružene ka njoj. U tom času videla je kako mu se otvaraju usta obrasla bakarnim maljama, sitne zube požutele od duvana, bledoplave oči kao u koze, oštar nos s dugim odranim nozdrvama. Izgledao je kao da razmišlja o nečemu drugom, a ne o njoj. Delovao je zabrinuto.

To osvrtnje ju je skupo koštalo. Spotakla se, zapela vrhom leve cipele o zemlju, pružila ruke da se dočeka.

Prstima joj je očešao kapuljaču.

* Robert Frost, *Zastanak kraj šuma u zimsko veče*. Prevod Branka i Ivan V. Lalić. (Prim. prev.)

Ali promašio ju je.

Uspela je da se održi na praznim nogama – jedva nekako – a on se teško svalio iza nje zastenjavši i prosiktavši *jebemti*.

Majčine oči su govorile *ajde, dušo, ajde*.

Nikad više. Daleki život zlatnog zeca odjednom je bio tako blizak njenom.

Stvari su samo stvari. One nemaju osećanja. Ne znaju čak ni da postojiš.

Nel je čula sebe kako jeca. Neka toplina oblila joj je pantalone i shvatila je da se upiščila.

Ali već je stigla do šume, a popodnevna svetlost bila je na izmaku.

ČETVRTO POGLAVLJE

I dalje je išao za njom. Čula je šuštanje borova dok je prolazio pokraj njih. Šuma nije bila u šoku kao što je kuća bila. Kući je ono što se desilo bilo bitno, ali šuma jedva da je primećivala. Miris starog drveća i netaknuti sneg oduvek su je podsećali na Narniju, na ormar što je vodio u čarobno zimsko kraljevstvo. I sad je, uprkos svemu, na to pomislila. Po glavi su joj se motale sve te beskorisne misli, vrzmale oko slike majčinog lica i onoga kako je onako sporo trepnula, a u očima joj pogled kakav Nel nikad pre nije videla, priznanje da postoji nešto što ne može da uradi, da ima nešto što ne može da popravi.

Jakna ti je crvena, pileći mozgu, zamišljala je Džoša kako joj kaže. Crvena. Ne olakšavaj mu.

Čučnula je iza jedne duglazije i skinula jaknu. Ispod ima crn vuneni džemper. Studen ju je šćepala surovo se sladeći. Postava jakne bila je teget boje. Pametno bi bilo – tako bi Džoš uradio – okrenuti je naopačke i tako je obući. Počela je to da radi, ali ruke su joj bile slabe, kao neke udaljene stvari sa kojima je izgubila vezu. Zečje srce sad je bilo njeno, sićušno, preplašeno je tuklo.

Čula ga je kako kaže: „Jebem ti boga!“

Preblizu je. Odmakni mu, pa se obući.

Ponovo je potrčala. Smrklo se. Negde pod snegom bila je utrta staza, ali nije imala pojma da li je na njoj. Samoživno drveće nije joj davalo nikakve znake. A tu su bile i njene stope. Kud god da trči, on će znati. Bar dok ne zgasnu i poslednji zraci svetla. Koliko još? Još nekoliko minuta. Kazala je sebi da mora da nastavi još samo nekoliko minuta.

„Dolazi ovamo, govno malo“, čuo se glas. Nije mogla da odredi gde je on. Jele i sneg zbijali su sve zvuke kao u studiju Ejminog tate. Da li da se popne uz drvo? (Mogla je da se uspenra uz bilo šta. Nel, dušo, nemoj više posvuda da se vereš, rekla joj je jednom majka. Nel joj je kazala: Neću da padnem. Na šta joj je majka odvrtila: Ne brinem se ja da ćeš pasti. Brinem se da imaš gene majmuna.) *Da li da se popne? Ne, stope će se zaustaviti i on će znati: Ovde sam! Gore!* Odbauljala je dalje. Pronašla je čvršći sneg. Noge su je izdale. Dlanovi je zapekoše kad je pala. Podigla se. Potrčala.

Teren se naglo obrušio. Tu i tamo crne stene štrčale su iz snega. Poletela je nizbrdo. Smetovi su joj negde sezali do iznad kolena. Mišići su joj goreli. Učinilo joj se da ga dugo nije čula. Sasvim je izgubila orijentaciju. Dah joj je pekao pluća. Uspela je nekako da obuče jaknu. Sad se već dovoljno smrklo da boja više nije važna.

Krcnula je grančica. Podigla je pogled.

To je bio on.

Desetak metara iznad nje, s leve strane. Video ju je.

„Ostani tu!“, zarežao je. „Prekini da bežiš jebemti, ti malo...“

Nešto mu se otkotrljalo pod nogom i on je pao. Zbog nagiba je poleteo ka njoj. Nije mogao da se zaustavi.

Nel se učinilo da se samo okrenula i napravila tri uzaludna koraka kad je čula njegov krik. Ali ovog puta nije se

osvrtala. Znala je samo da joj se mišići kidaju i da je svaki dah prži. Izvrtala je noge po kamenju. Granje joj je bilo gole ruke i lice. Nešto ju je ogrebalo po oku, zlobna sitnica u izmaglici. Jedina izvesnost bila je ta da će je njegove ruke svakog časa ščepati. Samo što nisu. Samo što nisu.

PETO POGLAVLJE

Gore u kući Zander King je gledao dečaka kako umire na podu sobe, a potom seo za sto, na malu obrtnu stolicu. Svet je oživeo kako je oživeo, ali to nije bilo u redu. Ovo je bila greška, i to Polijeva. Poli mu je išao na živce. Poli će sve da zajebe. Stvarno je glupo što je pustio Polija da toliko ostane uz njega. Poli će morati da ode.

Zanderu je laknulo kad je to shvatio, kad je to zasigurno znao, bez obzira na sve neugodnosti, na sav uloženi trud, na remećenje. Olakšanje je kad god nešto zasigurno znaš.

Iz prazne sobe preko puta hladan miris sveže farbe poi-gravao je oko njega. (Rasejano je obišao sprat: ženina soba što je mirisala na čistu posteljinu i kozmetiku; još jedna sa stvarima uredno poređanim u kutije – ploče, fascikle, šivaća mašina; kupatilo sa svetlom što gasne na porcelanu i pločicama; i dopola okrećena peta prostorija, mala soba sa ormarom i komodom pokrivenim molerskim najlonom. Valjak i posuda za boju, četke u tegli s terpentinom, merdevine. To ga je podsetilo na mamu Džin kako stoji na merdevinama u dnevnoj sobi u staroj kući, u muškom radnom

kombinezonu ustajalog mirisa, s licem umrljanim belom emulzijom.)

Televizor u dečakovoj sobi bio je upaljen, ali sasvim tišan. Štreberi. Još jedna serija nalik *Prijateljima* s previše jarkih boja. Zander je pronašao daljinski upravljač na pisacem stolu i uzeo da menja kanale u nadi da će naći *Prave domaćice sa Beverli Hilsa*. Ili *Prave domaćice iz Njujorka*. Ili *Prave domaćice iz okruga Orindž*. Bilo je mnogo emisija koje su mu se dopadale. *Provodadžija za milionere*. *Porodica Kardašijan*. *Američki top model*. *Šgrt*. Ali za džabe. Telo mu je bilo puno. Začikavao je sebe malo, gledao u rasporenu utrobu klinca, pa sklanjao pogled, osećao kako mu punoća navire u udove i čili kao da u sebi ima dugme koje može da okreće kako mu se prohte.

Klinčeva gitara pala je licem na tepih. Tepih je bio u indijanskom stilu. Što je Zandera podsetilo na nešto što je znao: beli doseljenici davali su Indijancima ćebad zaraženu bolestima u nadi da će se svi oni porazbolevati i pocrkati. Neke činjenice bile su mu poznate. Neke činjenice koje su imale smisla kao retko šta. Toliko toga ne samo da nije imalo nikakvog smisla već ga je i iscrpljivalo. Većito se borio sa iscrpljenošću.

Od pomisli na onu zaraženu ćebad zasvrbelo ga je brada. Brada. Nije se brijao četiri dana. Njegove svakodnevne navike trpe. Ispraznila mu se baterija u aparatu za brijanje. Kod aparata za brijanje na baterije dobro je to što možeš da se obriješ bez ogleдалa.

Pomislio je na ženu u prizemlju. Uskoro će sići do nje, ali zasad mu je baš fino da sedi i uživa u osećaju punoće. Divno je znati da može da siđe kod nje kad god poželi. Divno je znati da ona neće nikud. On može gde hoće i da radi šta hoće, a sve što bi ona pozelela da uradi zavisi od njega. Lice i

ruke bili su mu ispunjeni toplinom koja je bila i nestrpljenje i sve vreme ovog sveta.

Ipak, nije bilo u redu. U poslednje vreme previše toga nije bilo u redu. Postojao je način da uradi ono što je morao da uradi, a on mu se odnedavno gubio iz vida. Ona pička u Rinu, na primer. I to je bila Polijeva greška. Poli definitivno mora da ode.

ŠESTO POGLAVLJE

Svet je stao, a Nel je letela kroz njega. Ona ne-tišina kao kad uroniš glavu pod vodu u kadu, glasna intimna tišina unutrašnjosti tvog sopstvenog tela. Trčala je kroz mrak i sa svakim korakom je znala da više neće moći da napravi nijedan. Kao da su je njegove ruke dohvatile, a ona se opet nekako kretala. Kako još može da se kreće ako ju je on uhvatio? Možda ju je podigao sa zemlje, pa ona sad pedala po vazduhu. Kao majčine gole noge što su se polako kretale po krvi. Po njenoj krvi. Što je isticala iz nje. Širila se po podu. Toliko krvi. Kad krv izađe, ne vraća se. Nikad više. Nikad više nećeš videti...

Izbila je iz šume. Iz klisure su dopirali dublja studen, čist vazduh i žubor reke u daljini. Sneg je sada jače vejao nošen vetrom. Most je na petnaest metara ulevo od nje. Što znači da je od kuće udaljena osamsto metara, ide u pogrešnom smeru. Ali ne može da se okrene i vrati. Čim pomisli da se okrene, pred oči joj iskrsne slika kako on iznenada iskače iza drveta, ona naleće pravo na njegovo telo, a njegove se ruke munjevito obavijaju oko nje. *Moja si.* Čuje ga kako to kaže.

Potrčala je ka mostu. Tamo je začudo, koji metar dalje, stajao parkiran auto.

Čiji auto? Je li prazan?

Stala je. *Njegov* auto? A neko drugi je unutra?

Začkiljila je kroz sneg što je padao.

U autu nije bilo nikog. Može li da se sakrije ispod njega?

Ne. To je glupo. Tu će je prvo potražiti. Ima li nekog u blizini?

Prešla je pogledom duž klisure. Nije bilo nikog.

Nema vremena. Polazi.

Dotrčala je do mosta.

Pred njim crveni znak s belim natpisom:

MOST ZATVOREN OPASNOST NE PRELAZI

Zardali metalni potpornji zabijeni u zidove klisure. Drveni pragovi koji su se, seća se, klimali kad su ono mama i ona par puta prošle tuda džipom. Kilometar i po zapadno klisura se, znala je, sužavala na samo šest metara da bi se posle ponovo raširila. Prošle godine ledena oluja oborila je jednu duglaziju pravo preko jaza. Tinejdžeri su se dokazivali time što bi otpuzali na drugu stranu i vratili se. Morao si da predeš i da se vratiš. U tome je bila fora. Džoš i njegov drugar Majk Vejnrajt celo jedno jutro su skupljali hrabrost. Izazivali jedan drugog. Na kraju nijedan nije prešao. Šezdeset metara dubine. Mračan vazduh u klisuri spreman. Reka čeka.

Zaobišla je znak. Mokre farmerke smrzle su joj se među nogama. Nabori su joj grebali kožu. Noge su joj bile ranjave. Sneg joj je ovde bio iznad kolena. Koliko ima do druge strane? Džipom su prešle most za nekoliko sekundi. Činilo joj se da gaca čitavu večnost. Na butinama je imala nevidljive tegove.

Na polovini mosta morala je da stane i da se odmori. Želela je da legne. Kroz sneg što je ukoso padao jedva da je

videla metar pred sobom. Zbog udaljenosti od mame i Džoša bolela ju je utroba. Zamišljala je da je jutro, siva svetlost i toplina kuhinje, mama se okrene ka njoj kad uđe i pita je: Nel, pa gde si ti? Izludela sam od brige...

Naterala se da se pokrene. Tri koraka. Deset. Dvadeset. Trideset. Kraj mosta. Pozadina metalne table, iste, pretpostavila je, kao i ona na drugom kraju. Otkinuti kraj bodljikave žice visio je između ograda u ponor klisure.

„Prokleta bila“, začuo se muški glas. Zvučalo je kao da je na koji pedalj iza nje. Okrenula se. Stajao je kod natpisa MOST ZATVOREN i mučio se da ga obiđe. Činilo joj se nemoguće da će uspeti da pokrene noge.

Zateturala se napred. Još dva koraka. Tri. Skoro pa je stigla. Nešto ju je nagnalo da stane.

Osim fijuka vejavice i unutrašnje buke sopstvenog disanja, ništa se više nije čulo. Ali kao da je ipak nešto čula.

Pravi zvuk, kad je usledio, zbrisao joj je sve iz glave.

A kad je svet pod njom propao, deo nje osetio je neobično olakšanje.

Taj deo nje – njena duša možda – poleteo je uvis kao iskra s mišlju da je makar sve gotovo, da će makar otići gde i njena mama, gde god to bilo. Verovala je u raj neodređeno. Tamo gde dobri ljudi odlaze kad umru. Neko mesto gde možeš da hodaš po oblacima i gde su bele stepenice i vrtovi i bog – mada je oduvek verovala da bi radije samo znala da je on tu negde nego da ga stvarno sretno. Ponekad se pitala je li ona dobra osoba, ali sad kad je do toga došlo, nije se plašila.

U daljini se čula škripa metala o stenje.

Svud oko nje je tmina i sneg što se polako premeće.

A onda je nešto doletelo munjevitom brzinom i udarilo je u lice.

SEDMO POGLAVLJE

Još je bio mrak kad je Nel otvorila oči, mada nije imala pojma koliko je dugo bila bez svesti. Isprva je onako konfuzna pomislila da je u krevetu i da je jorgan mokar i leden. Onda joj se pred očima razbistrilo. Nije to jorgan. To je sneg. Devet ili deset centimetara snega na njoj. Još je vejalo.

Kao da je samo čekala da ona to shvati, hladnoća ju je preplavila, šćepala svaki njen molekul i rekla: *Ti se smrzavaš. Nasmrt se smrzavaš.*

Odigla se na lakat. Prebrzo. Svet joj se zavrteo. Meko prostranstvo neba i zidine klisure što su se nadnosile nad nju zavrтели su se kao veš u mašini. Okrenula se na bok i povratila i onda posle samo tamo ležala, dugo, kako joj se učinilo, iako joj se telo ne samo treslo već povremeno i trzalo kao da je neko podbada štapom. Kroz hladnoću je osećala bol na dva mesta: u desnom stopalu i u lobanji. Žigali su je u ritmu pulsa. Gadno ju je bolelo, ali znala je da će je uskoro tek zaboleti. Glava i noga kao da su joj zlurado govorile da su tek počele da je bole.

Ali to nije bilo važno. Ništa više nije bilo važno. *Nikad više neću videti mamu.* Vratila se u vreme kad je bila mala, kad se

jednom odvojila od mame u robnoj kući. Odjednom svud oko nje nepoznati odrasli ljudi, zastrašujuće visine, panika, čist užas što je sama na svetu. Svet je do tog trenutka krio koliko je strašan. Taj se osećaj povukao pola minuta kasnije kad ju je Rouina pronašla, ali nije se dao zaboraviti. I sad evo ga opet.

Nel se ponovo odigla na lakat i pogledala dole. Ležala je na uskom ispustu nekih pet metara ispod ivice klisure. Da se otkotrljala još dvadesetak centimetara, ne bi je više bilo, šezdeset metara do tamnozeleno reke i rasutog stenja. Na drugoj strani otkinuti potpornji, most smešno visi o jednom džinovskom zakivku.

Narukvica sa zlatnim zecom joj je pukla. Ležala je u snegu pored nje u mrljicama krvi. *Sad si dovoljno velika. Zec je označavao mesto njenog pada. Još koji pedalj i bila bi mrtva. Verovala je da zec može da te spase samo određen broj puta. Ovo je bio jedan. Pitala se koliko. Vrlo ga je pažljivo obavila prstima. Činilo joj se da joj treba čitava večnost da ga stavi u džep jakne. Srećan put.*

Pridigla se na kolena. Bol koji ju je tištalo sad se pojačao. Stegla je zube. Glava joj je najpre bila velika, čvrsta i vrela, a onda hladna i krhka. Koža na lobanji joj se skupila. Nije mogla da prestane da se trese. Strmi pad iza sebe osećala je kao teg koji joj povlači leđa. *Nemoj više svuda da se vereš. Brinem se da imaš gene majmuna. Nel je mislila da je mama rekla džins* majmuna (šimpanzu u malim leviskama) dok joj Džoš prevrćući očima nije objasnio. Ipak, ni tad joj nije bilo baš sasvim jasno.*

Zid klisure bio je sleđena crna stena prošarana belim tamo gde se sneg zadržao. Ne skroz okomit. Ne *skroz* okomit, ali ipak.

* Neprevodiva igra reči. *Genes* (geni) i *jeans* (džins, farmerke) na engleskom se isto izgovaraju. (Prim. prev.)

Biću ja dobro, ali ti moraš da bežiš.

Pružila je ruku ka najbližoj izbočini. Prsti su joj utrnuli. U lice joj je navrla vrelina. A kad je pokušala da ustane, jeziv bol joj je sevnuo kroz stopalo.